

Recht doen aan uitgestorven soorten en vervelende beesten

Dit is in alle opzichten een zeldzame aflevering van de jurisprudentie: geen honden, wel mammoeten en een opgezette grizzlybeer! En dankzij kater Moortje en de rechtbank in Haarlem kunnen we in het vervolg hopelijk een levendiger beeld krijgen van 'dierenzaken' en daarmee samenhangende ontwikkelingen in het strafrecht.

	<p>Antiek dieppe ivoren beeld.</p> <p>Antiek dieppe ivoor. Man met lendedoek. Afm. 10 Cm. Zonder sokkel. Gemaakt ca. 1900 Dus voor 1947.</p>	<p>€ 225,00 15 sep. '16</p>
	<p>Ivoren beeld NETSUKE Fukurasuzume sparrow Ivoren vogel meiji</p> <p>Antieke japanse netsuke meiji periode in regel met alleen cites regelgeving ver voor 1947 aub mpl laten staan. Fukurasuzume sparrow ...</p>	<p>Bieden 14 sep. '16</p>
	<p>2 Chinese Ivoren vaasjes met gedetailleerd snijwerk voor '47</p> <p>Een set van 2 gedetailleerd gesneden ivoren vaasjes. Hoogte is 13 cm uiteraard van voor 1947.</p>	<p>€ 180,00 13 sep. '16</p>
	<p>corpus ivoor ivoren beeld kruisbeeld jesus</p> <p>Een antieke christus beeld in ivoor van de jaren voor 1945 dus cites niet vereist. Deze christus is 20 cm lang en tussen de 2 handen ...</p>	<p>Bieden 09 sep. '16</p>
	<p>Antiek afrikaans ivoren beeld 1900</p> <p>Mooi uitgesneden vrouwengezicht uit de afrika rond 1900 45cm lang en weegt 850 gram volgens de cites regelgeving voor 1947 vrij verhandelbaar. ...</p>	<p>Gereserveerd 05 sep. '16</p>
	<p>Brocante Beeldjes Gans / Ganzen Goud / Ivoren kleurig nieuw</p> <p>Diverse beeldjes van ganzen te koop: in één koop of per stuk! Kleur, goud /ivoor kleurig hoogte 8,5 cm dit is de grootste op de foto. ...</p> <p>Nieuw Ophalen of Verzenden</p>	<p>Bieden 03 sep. '16</p>
	<p>Beeldje, 19e eeuw ivoor</p> <p>Beeldje, 19e eeuw ivoor hoogte ca 14 cm. De verzendkosten zijn voor de koper. Het goed wordt opgestuurd als het verschuldigde bedrag ...</p>	<p>Bieden 03 sep. '16</p>

Mammoeten voor olifanten verkopen

De Rechtbank Overijssel heeft in april een ruim zeventigjarige man uit Coevorden veroordeeld voor het onrechtmatig bezit en het te koop aanbieden van een grote hoeveelheid (26) beeldjes van ivoor en een bontjas van Ocelot. Ook heeft hij aan pseudokopers twee beeldjes van olifantenivoor verkocht. Verdachte is eigenaar van een eenmanszaak en handelt voornamelijk via het internet.

Een deel van de beeldjes, zogenoemde netsuke's of gordelknopen, was gesneden uit olifantenivoor en een deel uit mammoetivoor. Ze werden allemaal nauwkeurig beschreven. Zo waren er bijvoorbeeld een antilope en een 'dikke Dutchman', maar ook twee konijntjes, allemaal vervaardigd uit ivoor afkomstig van de Afrikaanse olifant of de Aziatische olifant. Negen beeldjes waren gesneden uit mammoet(ivoor), maar op de website prees verdachte ze aan als "Olifantenivoor". Dat gold ook voor een beeldje, omschreven als 'Dildo', vervaardigd uit ivoor van een Nijlpaard en een beeldje van een 'Man met vis', vervaardigd uit ivoor van een Walrus.

Een jas omschreven als 'Bontjas Ocelot', vervaardigd uit (stukken) huid van een aantal Leopardus pardalis (Ocelot) viel dus een beetje uit de toon, maar ook die valt onder het verbod van artikel 13 lid 1 Flora- en faunawet, aanhef en onder a! De uitspraak geeft een goede indruk van het onderzoek (door de politie, team Milieu), via internet en een huisbezoek. Naar aanleiding van deze controle ter plaatse is besloten tot een nader onderzoek om de herkomst van de vermoedelijk ivoren beeldjes te laten vaststellen. Ze zouden worden beoordeeld door een ivoorexpert van de NVWA. Verdachte meldde telefonisch dat dat niet nodig was: hij had alle beeldjes naar een veilinghuis in Wenen gezonden om ze daar te laten taxeren op ouderdom. "Alle spulletjes lagen in Wenen" – maar intussen werden ze via de website nog steeds te koop aangeboden ... en soms verkocht. Ook de (in de Bijlage bewijsmiddelen beeldend beschreven) pseudokoop bleek geen probleem.

De raadsman heeft betoogd dat verdachte moet worden vrijgesproken. De beeldjes

Intussen werden de spulletjes via de website nog steeds te koop aangeboden.

vallen namelijk onder de zogenaamde antiëkvrijstellingsregeling, omdat ze voor 1947 vervaardigd zijn (*Regeling vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten Flora- en faunawet*, artikel 11 lid 1 onder a). Dat geldt dan voor de beeldjes van olifantenivoor; de mammoet is al uitgestorven en die valt volgens de raadsman helemaal niet meer onder de bescherming van de Ffw.

De bontjas diende alleen als verfraaiing van de website. De jas was het persoonlijk bezit van verdachte's partner en valt daarmee onder de vrijstelling van art. 11 lid 1 onder b van de Regeling vrijstelling. De antiëkvrijstelling is van toepassing op specimens die in Bijlage A van de Basisverordening (EG) nr. 338/97 genoemd worden. Het nijlpaard en de walrus worden in Bijlage B genoemd, zodat deze vrijstelling niet van toepassing is op het beeldje van nijlpaardivoor en het beeldje van walrusivoor.

Met betrekking tot de overige beeldjes en de bontjas overweegt de rechtbank, dat verdachte niet heeft aangetoond dat deze van voor 1947 dateren. Hij heeft de vereiste taxatierapporten niet kunnen laten zien. Hij heeft rapporten overhandigd die achteraf zijn opgesteld, na de constatering van de overtredingen. Maar als taxatierapporten achteraf nog zouden worden geaccepteerd, dan zou de beschermende werking van de regeling illusoir worden. Je moet ze bij een controle kunnen laten zien. Ten aanzien van het verweer dat de beeldjes van mammoetivoor niet onder regelgeving van de Ffw vallen, overweegt de rechtbank dat verdachte deze beeldjes op zijn website heeft aangeboden als olifantenivoor. In artikel 1 Ffw is uitgewerkt wat valt onder 'producten van dieren'. Daaronder vallen ook alle zaken waarvan uit de begeleidende documenten, de verpakking, een merkteken of etiket of enige andere omstandigheid moet worden aangenomen dat zij afgeleide producten of delen van dieren bevatten of daaruit bestaan. Naar het oordeel van de rechtbank valt hieronder ook een vermelding op een website. "Door beeldjes van mammoetivoor aan te bieden als olifantenivoor heeft verdachte deze beeldjes onder de reikwijdte van de Ffw gebracht en vallen ze onder het regiem van het olifantenivoor."¹

¹ Hoe je echt olifantenivoor kan onderscheiden van andere soorten tanden, wordt toegelicht in de Bijlage bewijsmiddelen: door de aanwezigheid van Schregerlijnen. Mammoetivoor heeft die lijnen ook, maar daar kruisen ze onder een andere hoek.

Dat de bontjas van ocelot niet te koop is aangeboden, is een doorzichtige smoes. Die werd op de site net zo aangeprezen als alle andere voorwerpen – en er hing een prijskaartje aan.

Verdachte is strafbaar. Hij heeft zich er niet om bekommerd dat hij door het te koop aanbieden van beeldjes van ivoor de illegale stroperij van olifanten en andere uitheemse diersoorten in stand houdt. De rechtbank heeft bij de strafoplegging echter rekening gehouden met het feit dat verdachte een blanco strafblad heeft en dat hij inmiddels 73 jaar oud is. Hij wordt (conform de eis) veroordeeld tot een voorwaardelijke gevangenisstraf van drie maanden. Daarnaast legt de rechtbank een werkstraf van 120 uur op (geëist was 180 uur), met een proeftijd van 3 jaar. De inbeslaggenomen beeldjes en de bontjas worden verbeurd verklaard.

Verdachte heeft zich er niet om bekommerd dat hij met zijn handel de illegale stroperij van olifanten en andere

In de haven van Rotterdam werd de beer uit de container gehaald.

uitheemse diersoorten in stand houdt. Gelukkig is hij, door beeldjes van tanden van andere soorten dieren aan te bieden als echt olifant, in zijn eigen val gelopen. Maar is die positieve leeftijdsdiscriminatie bij de strafoplegging gebruikelijk? *Rechtbank Overijssel 18 april 2016, zaaknummer 08/997018-15, ECLI:NL:RBOVE:2016:1323*

Geen beer in de showroom

De directeur van een besloten vennootschap, die onder andere machines van Canadese makelij importeert, ziet in Canada een opgezette grizzlybeer en denkt: die zou het leuk doen in onze showroom! Het bedrijf wil ook een grizzlybeer als logo gebruiken. De beer verwisselt van eigenaar, wordt in een krat verpakt en naar Rotterdam verscheept – zonder papieren.

De vrouw van de directeur zei nog zo: dat gaat niet zonder verplichte documenten ..., wat de Canadese autoriteiten verleidt tot de constatering: "Die meneer heeft twee fouten gemaakt; hij heeft langs illegale weg een beer uitgevoerd/ingevoerd en hij heeft niet naar zijn vrouw geluisterd. Niet dat CITES dat verbiedt, maar slim is anders."

In de haven van Rotterdam werd de beer (*Ursus arctos*) dankzij een alerte vraagbaakfunctionaris Flora- en faunawet van het team VGEM (Veiligheid, Gezondheid, Economie en Milieu) van douanekantoor Rotterdam Maasvlakte uit de container